

ANOTACIONS D'UN FUSTER DEL SEGLE XIX

Una contribució a l'onomàstica d'Òrrius

Probablement un immigrant procedent de l'estat francès, de cognom Font, arribà a la parròquia de Sant Andreu d'Òrrius al segle XVII, com tants d'altres que s'establiren en diversos llocs de Catalunya. Una recerca no exhaustiva en el «Llibre d'òbits» de la parròquia, ha permès de constatar que al desembre de 1714 morí el bracer Sebastià Font. No és fins al 1767 que un probable descendent, Salvador Font Puig, pagès d'aquesta parròquia, és documentat amb motiu d'un establiment en una peça de terra.

Al 1888 consta com a fuster un besnét de l'anterior, Narcís Font Pibernat, habitant en una casa encara avui coneguda com can Badorics (Vadorics?). En aquesta casa nasqué al 1852 el seu fill, Josep Font Mañosa.

Josep Font aprengué l'ofici de fuster al costat del seu pare, el qual morí al 1890. Fou a partir d'aleshores que decidí anotar-se algunes de les feines que eren pròpies del seu ofici i, aparentment, conscient que iniciava una tasca de llarg abast, ho titulà «Lista de los ataúdes y cajas de muertos des del día 10 de Agosto de 1891». La «Lista» conté cent cinquanta-una anotacions fins a l'any 1913, inclusivament. En aquesta comunicació, se'n reproduïx una part com a annex.

En cada anotació consta el dia en què és rebuda o lliurada la comanda i el tipus concret d'objecte fabricat, distingint entre caixa, bagul o taüt, cadascun amb el seu corresponent preu, que al llarg del temps augmenta paulatinament. Però l'aspecte que crec més remarcable, i objecte d'aquesta comunicació, és la descripció de la persona difunta pel nom popular amb el qual havia estat coneguda, de tal manera que, en la majoria de casos, només la consulta del «Llibre d'òbits» de l'arxiu parroquial permet identificar-la plenament.

La comparació d'aquestes dues fonts forneix una valuosa informació sobre les cases i les famílies del poble d'Òrrius en els anys esmentats, de les quals ningú conservava memòria tan detallada.

A continuació indico de forma abreujada seixanta-dues anotacions seleccionades. No reproduïxo les anotacions que no representen alguna aportació a l'interès central d'aquesta comunicació, o bé donen informació repetida. En la columna de l'esquerra, per ordre cronològic, numerades, la descripció de la persona difunta tal com fou escrita en la «Lista»; en ocasions apareix el seu nom total o

parcial, en moltes ocasions el malnom i en altres el nom de la casa on habitava. A la columna de la dreta, la seva identificació oficial o comentari breu amb l'objectiu de situar el difunt en el seu context de domicili i família, quan ha estat possible.

1) el ascarrá	Josep Julià Nadal, l'Esquerrà
2) Casa morrunegra	de Salvador Maurí Torras, en Morro-negre, en al·lusió a la seva barbeta
3) vieja Farrera	de 71 anys, Teresa Ribosa de cal Ferrer
4) Juan casa Raymí	Joan Borràs, jornaler de can Raimir, del terme municipal d'Argentona
5) albat casa Asidret	filla de Josep Planas Cuberta de ca l'Isidret, del terme municipal d'Argentona
6) gabriel mas billa	Gabriel Masià Forns jornaler de can Villà
7) Joquim casa Prat	Joaquim Godàs masovers de can Prat
8) casa parera	localització incerta; Rosa Suari, d'Argentona
9) Mas truca	Eulàlia Maurí de can Mastruc (de mas Struch) del terme de Cabrils
10) la Cela	Isabel Maurí March; malnom d'origen incert
11) Maria cuquet berta	M. Cuquet Argemí, casada amb Norberto Gallemí Moner, en Berto
12) Teresa Ribas Damiana	T. Ribas de can Damià
13) Rosa Julià Boca	Rosa Tapias vídua de Llorenç Julià de cal Bocu
14) viejo Altafulla	jornaler de 86 anys habitant a ca n'Altafulla, del terme municipal d'Argentona
15) Andrés Cuberta Atchica	A. C. i March propietari de ca l'Atxica
16) Josep Prat gaumet	J.P. i Tapias jornaler casat amb Antònia March; malnom d'origen incert
17) Paula Estrada Badureta	P.E. i March casada amb Josep Font Guinart de can Vadoret
18) Bicaria	Teresa Gomis casada amb Miquel Mas March de cal Vicari
19) Juan Ridameya Grabat	J. Ridameya Jalencas de cal Gravat
20) Maria cerrallera	M. Planas Casabella de cal Serraller

21) ermitana	Joaquima Sala casada amb Andreu Puig de ca l'Ermità del terme d'Argentona
22) José Ribas (anton)	J.R. i Prat fill d'Anton Ribas
23) albat Famadas	filla de Pau Amat de can Femades
24) Andres Planas Camat	A.P. i Puig de cal Camat
25) albat casa macia	fill de Jordi Puig de can Macià
26) Munera	Paula Barangó Gual vídua de Josep Moner
27) albat casa bertu	fill de Pere Gallemí i Josefa Planas, de cal Berto
28) Rosa Farrerons	Rosa Prat Campins vídua de Josep Cuquet Godàs de Can Ferrerons
29) Jinesta	Francisca Riera casada amb Marc Estrada, de can Ginesta
30) abia casa Deri	Teresa Triadó de 81 anys, de can Deri
31) Punarra	Josep March Forns, de can Ponarra
32) Maria Julià fabrica	casada amb Francisco Gallemí, de La Fàbrica
33) Maurina	Teresa Torras casada amb un Maurí
34) albat casa Janís	fill de Joan Estrada i Carme Puig de can Genís del terme de Cabrils
35) Juan Francisco	Joan Triador Planas, de can Francisco
36) Mateu Merla	Mateu Planas de can Merla
37) Casa Butey	Josefa Vila de can Botey
38) masota	Teresa Ordeix casada amb Andreu Maurí de can Massot
39) Franco. Gallemí noy	Francisco Gallemí Moner de cal Noi
40) Pepa Forns Chéna	casada amb Josep Blanch Ballester de cal Xen
41) brangóna	Francisca Junoy de can Barangó, terme de La Roca
42) la campana	malnom d'origen incert; Maria Bou Sala
43) albat casa tildu	filla de Josep Forns de cal Tildo
44) Cayeu (pages)	Josep Puig Blanch masover de can Cayeu

45) casa Lluís	de Lluís Font casat amb Concepció (Ció) Gallemí
46) falipa	Josefa Pujadas casada amb Felip Gallemí Maurí
47) abia de cal San	Maria Planas Pi de 81 anys de cal Sant
48) Franco.Prat magraneras	malnom d'origen incert; fill de Pere Prat i Josefa Tapias
49) casa Isern Estebanet	Esteve de 39 anys fill d'Esteve Albert de ca l'Isern del terme de Vilassar de Dalt
50) Segimon Planas Suldat	S.P. i Galvany de cal Soldat
51) albat casa Fuyó	filla de Jaume Ridameya de can Fuyó, del terme d'Argentona
52) Esperdañé alvat	fill d'Enric Claramunt, espardenyer
53) Andreu Cuquet (Cot)	A.C. Cuberta de can Cot
54) casa meucha (Petau)	Joan Suñé, en Petau, masover de can Meuxa
55) albat casa Calau	filla de Jaume Illa de can Calau i Teresa Moner
56) San Para B. Ll.	Bartomeu Lladó de cal Sant-pare
57) Marce Casa Cunill	Mercè Cunill Cuyàs
58) albat casa Andreu	fill d'Andreu Prat de l'Estanc
59) Teresa Pex Planas Trúca	T. Peix casada amb Josep Planas Peix, el Truch
60) Pepa Font Alias	Josefa Font Estrada vídua de Marc Planas Puig propietari de ca l'Elies
61) Juan Putch Fum	Joan Planas Puig de cal Fum
62) Pepa Gallemí badona	Josefa Gallemí Ribas vídua de Salvador Blanch Planas, en Vador

Aquesta comunicació no solament és una aportació a la història local, sinó que constitueix una contribució a la conservació del fons onomàstic del país.

Josep M. Roqué Margenat

ANNEX

Lista de los ataudes y cajas de muerto des del dia 10 Agosto de 1891

	P. C.
dia 10 Agosto caja por el ascarrà	10,50
dia 19 Disiembre ataut casa morrunegra	6,50
... ..	

Ataudes de 1893

Febrero 15 caja por la Cela	10,50
Marzo 31 ataut Desideri Planas	16
Abril 8 ,, albat casa deri	3
Mayo 14 ,, Maria cuquet berta	16
Junio 7 ,, Teresa Ribas Damiana	16,50
Agosto 16 ,, albat de Andres Maurí	4
Disiembre 7 ,, Marcos Planas Alias	16
,, 16 caja Rosa Julià Boca	10,50
... ..	

1901

	Ptas.
Mars 15 Bagul Maurina	16
,, 21 ,, albat casa Janís	4,50
Agost 12 albat atchica	3,75
... ..	
1913 Marz 22 Bagul Juan Putch Fum	16
,, 28 ,, Bagul Franco. Cuquet Pugol	22,50
8 Abril Bagul Pepa Gallemi badona	16
19 Setebre. bagul Josep Ridameya Galencas	16
20 Desebre. bagul Frco. A. J. Bocu	16

BIBLIOGRAFIA

Anònim, «Cognoms i prenomes dels immigrants 'francesos' (s. XVI-XVII)», *Onomàstica*, vol. XXV (1986), pp. 63-68.

ROQUÉ, J.M., *Òrrius (Maresme)*, Grup d'Història del Casal (Mataró 1998).

AGRAÏMENTS.

Agraeixo a les germanes Pilar i Mercè Font Manent l'aportació de documentació original.

